

Odborníci z Masarykovy univerzity vydali dosud nejobsáhlejší knihu o psychologii dospívání ve střední Evropě

5.6.2026 - | Masarykova univerzita

Vědci z Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity (FSS MU) nabízejí v téměř sedmisetstránkovém svazku aktuální pohled na psychický a sociální vývoj teenagerů. V publikaci Psychologie adolescentů. Vývojová perspektiva a sociální kontext přibližují témata formování vlastní identity, emoční stability či sexuální dospělosti.

Jde o první česky psanou komplexní publikaci, která se věnuje psychickému a sociálnímu vývoji v období dospívání neboli „příručku o vývoji adolescentů“. Monografie reflektuje nejen aktuální poznatky výzkumu o dospívání, ale také přibližuje zvláštnosti a jedinečnost dospívání v soudobém složitém světě. Unikátní publikaci vydali v nakladatelství Grada vědci Petr Macek a Lenka Lacinová z Katedry psychologie FSS MU.

„Chtěli jsme ukázat adolescenci jako vývojové období, které není jen přípravou na dospělost, ale má pro mladého člověka hodnotu samo o sobě, formuje jeho sebevědomí, sebeúctu a kvalitu vztahů s druhými lidmi. A moc mě těší, že se nám podařilo přizvat ke spolupráci na knize přední odborníky, kteří se těmto tématům dlouhodobě výzkumně věnují,“ říká jeden z editorů monografie Petr Macek. Upřesňuje, že období dospívání je definované rozpětím mezi desátým až dvacátým rokem života.

Petr Macek s Lenkou Lacinovou jsou uznávanými výzkumníky, kteří vedli řadu projektů a spoluzaložili na FSS MU prestižní výzkumné centrum – Institut pro psychologický výzkum (INPSY). Ten se zabývá psychologií adolescentů a mladých dospělých v různých souvislostech. Kniha „Psychologie adolescentů...“ je v současnosti první svého druhu v Evropě. „Poslední publikace podobného zaměření i rozsahu vyšla zhruba před dvaceti lety, i z tohoto pohledu je tedy nová kniha jedinečná,“ dodává Petr Macek.

Tematicky se autoři věnují například nestabilitě emocí, depresivitě, rozdílům v dospívání mezi chlapci a dívkami, ale i užívání návykových látek či stravovacím návykům a cvičení. Zmíněna je i role digitálních médií, vzdělávání či budování kariéry. Kniha je určena všem, kteří s teenagery pracují a chtějí lépe porozumět jejich potřebám.

„Knihu doporučujeme učitelům, sociálním pracovníkům, studujícím pedagogických nebo psychologických oborů. Okrajově i všem rodičům, pokud by si do tematiky chtěli udělat detailní vhled,“ doplňuje Lenka Lacinová.

A čím je podle autorského týmu kniha výjimečná? „Odlišuje ji kombinace věcí, které se v podobné publikaci jen zřídka potkají. Jednak je to záběr. Adolescence je tu uchopena skutečně komplexně, a navíc z perspektiv, které dřívější knihy o tomto vývojovém období spíše pomíjely. Na mysli mám témata jako osamělost, queer identita nebo třeba religiozita. Druhá věc je její ‚zakořenění‘ v české realitě. Autoři jsou čeští odborníci, kteří svá témata znají do hloubky a zároveň reflektují to, co české adolescenty skutečně formuje. Svazek pracuje s českými daty a českými výzkumy. A pak je tady ještě jedna věc, která je možná nejdůležitější. Po přečtení jsem přesvědčen, že kniha je psána s respektem k dospívajícím. A právě to z ní dělá publikaci užitečnou nejen pro psychology a studenty psychologie, ale především pro pedagogy a rodiče,“ zdůrazňuje autor jednoho z textů Petr Hlado, který působí v

Ústavu pedagogických věd Filozofické fakulty MU.

Petr Macek, Lenka Lacinová (ed.) a kolektiv: Psychologie adolescentů. Vývojová perspektiva a sociální kontext

Recenzovali doc. PhDr. Bc. Iva Poláčková Šolcová, Ph.D., prof. PhDr. Ivo Čermák, CSc.

Grafická úprava Antonín Plicka, návrh a zpracování obálky Antonín Plicka

Počet stran 680. Vydání 1., 2026, vydalo Nakladatelství Grada.

<https://www.muni.cz/pro-media/tiskove-zpravy/odbornici-z-masarykovy-univerzity-vydali-dosud-nejobsahlejsi-knihu-o-psychologii-dospivani-ve-stredni-evrope>